

Motion till riksdagen 2005/06:Ju513

av **Hillevi Larsson och Veronica Palm (s)**

Avskaffande av högmålsbrott

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffande av högmålsbrott.

Motivering

Termen högmålsbrott har använts sedan medeltiden för att beteckna brott som innebär angrepp på statsöverhuvudet, övriga medlemmar av kungahuset eller på statens bestånd. Lagen aktualiserades för några år sedan då en 16-årig pojke kastade en tårta i ansiktet på kungen. Pojken slapp fängelsestraff, med hänvisning till hans låga ålder. Men eftersom han åtalades för högmålsbrott riskerade han fängelse i upp till 6 år. Om han hade kastat tårtan på någon annan hade han åtalats för ofredande, ett brott som kan resultera i böter eller fängelse i högst ett år.

Principen är idag att det bedöms som lika allvarligt att kasta en tårta i ansiktet på talmannen, statsministern eller övriga i regeringen som att kasta den i ansiktet på vem som helst. Däremot blir det en stor skillnad om det är statschefen som blir utsatt. Som exempel kan nämnas att den 21-årige yngling som kastade en tårta på Bosse Ringholm när han var finansminister åtalades för ofredande, inte högmålsbrott.

Med tanke på att statschefen numera har en representativ, symbolisk och ceremoniell funktion är denna åtskillnad ologisk. Både talmannen och statsministern har en reell maktställning baserad på demokratiska val. Det bör därmed anses som ett allvarligare angrepp mot statens bestånd att ge sig på talmannen, statsministern eller regeringen.

Lagen var logisk på medeltiden när den stiftades. Då var kungen närmast allsmäktig och folkets företrädare hade begränsad makt och företrädde bara den välbärgade manliga delen av folket. Samhället var på den tiden mycket hierarkiskt och kungen ansågs utsedd av Gud. Det var då naturligt att samma brott fick högre straffsats om det riktades mot kungen än mot någon annan.

Fel! Okänt namn på

I rättegången mot 16-åringen hänvisades det till att hans brott riktade sig mot demokratin och vårt styrelseskick (som kungen sades representera) och därför borde det bedömas som särskilt allvarligt. Detta är ett märkligt resonemang eftersom kungen inte är demokratiskt vald och på intet sätt är representativ för det svenska demokratiska styrelseskicket. Det hade varit mer logiskt att hänvisa till demokratin när Bosse Ringholm attackerades, med tanke på att han är demokratiskt vald och är mer representativ för det svenska folkstyret än kungen. I stället begränsades detta ärende till att gälla ofredande.

I dagens samhälle finns ingen anledning att ha kvar en lagstiftning som blivit föråldrad. Högmålsbrott hör inte hemma i ett jämlikt modernt samhälle och bör utgå från lagstiftningen.

Stockholm den 26 september 2005

Hillevi Larsson (s)

Veronica Palm (s)